

Sygn. akt VIII Gz 184/15

POSTANOWIENIE

Dnia 19 listopada 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Piotr Sałamaj

Sędziowie: SO Agnieszka Woźniak

SO Patrycja Baranowska (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2015 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w (...)

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 12 maja 2015 roku, sygn. akt XI GC 628/15

postanawia:

o d d a l i ć z a ż a l e n i e.

SSO Agnieszka Woźniak SSO Piotr Sałamaj SSO Patrycja Baranowska

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 12 maja 2015 r. Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i sprawę przekazał do Sądu Rejonowego Poznań - Stare Miasto w P..

Uznając za uzasadniony podniesiony w sprzeciwie od nakazu zapłaty zarzut niewłaściwości, Sąd przyjął, że niniejszą sprawę winien rozpoznać sąd właściwości ogólnej ustalonej na podstawie art. 30 k.p.c..

W uzasadnieniu Sąd podkreślił, że z uwagi na zakreślony żądaniem pozwu i jego uzasadnieniem przedmiot postępowania brak jest w niniejszej sprawie podstaw zastosowania wskazanej w pozwie właściwości wynikającej z art. 34 k.p.c. Przywołując stosowne orzeczenie Sądu Najwyższego, Sąd I instancji podkreślił, że powódka domaga się zwrotu świadczenia pieniężnego (zwrotu uiszczonej ceny) w związku z odstąpieniem od umowy. Miejsce wykonania tego roszczenia, nie może więc stanowić postawy do ustalenia właściwości przemiennej.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniosła powódka domagając się jego uchylenia i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Nadto wniosła o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Dowodząc zasadności zażalenia powódka podkreśliła, że Sąd na skutek wniesienia pozwu, w dniu 30 marca 2015 roku, wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym uznając tym samym swoją właściwość miejscową do

rozpoznania niniejszej sprawy. Ze względu na treść art. 15 k.p.c. Sąd wydając nakaz zapłaty, stał się sądem właściwym i powinien nim pozostać aż do ukończenia postępowania. Powódka przyznała nadto, że niniejsza sprawa dotyczy zwrotu świadczeń po odstąpieniu od umowy sprzedaży samochodu, przy czym w samej treści pozwu jako podstawę właściwości miejscowej Sądu faktycznie wskazano jedynie art. 34 k.p.c. Zdaniem powódki z okoliczności sprawy wynika jednak, iż właściwość miejscowa Sądu Rejonowego w Szczecinie uzasadniona była również na podstawie art. 33 k.p.c. i tym również musiał kierować się Sąd wydając wskazany wyżej nakaz zapłaty. Roszczenie powódki jest bowiem w całości, nierozzerwalnie związane z działalnością oddziału pozwanej spółki w S..

Zdaniem powódki niniejsza sprawa powinna być rozpatrywana przez Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie także z uwagi na zasadę koncentracji materiału dowodowego w procesie cywilnym, zasadę ekonomiki procesu a także zasady logicznego rozumowania. Wszystkie okoliczności sprawy, takie jak wydanie i zwrócenie przedmiotu umowy, zawarcie umowy, realizacja praw i obowiązków z umowy łączącej strony miały miejsce w S.. W S. znajdują się również siedziby obu stron (powódki i oddziału pozwanej, z którego działalnością związane jest roszczenie), nadto wszelkie osoby mające związek ze sprawą, a więc ewentualni świadkowie i biegli również znajdują się w S..

W odpowiedzi na zażalenie pozwana wniosła o jego oddalenie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy akceptuje ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego oraz ich konsekwencje prawne, w zakresie oceny przesłanek dotyczących ustalenia właściwości Sądu Poznań - Stare Miasto w P. i przekazania niniejszej sprawy temu sądowi do rozpoznania.

Mając na uwadze przedstawiane w zażaleniu zarzuty przede wszystkim stwierdzić należy, że nie zasługują na uwzględnienie wywody skarżącej, która powołując się na art. 15 § 1 k.p.c. podnosi, że skoro w momencie złożenia pozwu Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie uznał się za właściwy poprzez wydanie nakazu zapłaty, to zgodnie z przywołanym przepisem powinien nim pozostać aż do ukończenia postępowania. W myśl regulacji zawartej w art. 202 k.p.c. sąd na żadnym etapie postępowania - również przed doręczeniem odpisu pozwu - nie bada z urzędu tak zwanej niewłaściwości usuwalnej. Może to uczynić i w efekcie przekazać sprawę sądowi właściwemu jedynie na zarzut pozwanego, zgłoszony i należycie uzasadniony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy. Tym samym kontrola właściwości miejscowej sądu, poza właściwością wyłączną, na odpowiednim etapie postępowania powierzona została całkowicie stronie pozwanej. Powódka korzystając z możliwości wniesienia pozwu według własnego uznania do sądu innego niż właściwości ogólnej, może zatem liczyć na rozstrzygnięcie sprawy przez ten właśnie sąd wybrany, nie wskazując jednak już w pozwie uzasadnionych okoliczności wybór ten uzasadniających naraża się na zarzut strony przeciwnej, który może doprowadzić do przekazania sprawy.

W tym miejscu zaznaczenia również wymaga, że określenie żądania pozwu oraz wskazanie uzasadniających powództwo okoliczności faktycznych, ma podstawowe i jednocześnie wiążące znaczenie dla przebiegu procesu. W ten bowiem sposób konkretyzuje się zakres prawa przedmiotowego poddanego przez powoda ochronie, zostają także wyznaczone granice rozpoznania sprawy. Przedstawione przez stronę powodową okoliczności faktyczne co do zasady mają także znaczenie dla ustalenia właściwości sądu.

W myśl zaś art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c. pozew powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego, a nadto zawierać (oprócz elementów wymienionych w pkt 1 tego przepisu) przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie, a w miarę potrzeby uzasadniających również właściwość sądu. Powołany przepis określa wymaganą treść pozwu, wskazując te elementy, które muszą występować w każdym pozwie, aby wnoszone pismo procesowe mogło być uznane za prawidłowy pozew - taki, który wywoła określone skutki prawne. Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2005 r. (III CZP 28/05, OSNC 2005/4/61) obligatoryjny warunek pozwu, jakim jest przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających właściwość sądu, służy wskazaniu podstaw właściwości miejscowej sądu w

przypadkach, gdy opiera się ona na umowie stron (art. 46 k.p.c.) lub gdy zależy od wyboru powoda (art. 31 - 37 k.p.c.). Obowiązkowe elementy pozwu można podzielić na takie, które muszą występować w każdym pozwie oraz na takie, które muszą występować wtedy, gdy zależy od nich właściwe określenie sądu w konkretnej sprawie (T. Ereciński, J. Gudowski, M. Jędrzejewska, Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz, t. 1, Wydawnictwo Prawnicze Lexis Nexis, Warszawa 2006, str. 439).

Właściwość przemienna może mieć zastosowanie dla spraw określonego rodzaju i powinna wynikać z okoliczności przywołanych w pozwie (uchwała SN z dnia 9 czerwca 2005 r., III CZP 28/05, Biul. SN 2005, nr 6). Wskazanie zatem w treści pozwu podstawy prawnej zastosowania właściwości przemiennej powoduje, że kwestia (w przypadku jej zaskarżenia) podlegać będzie kontroli.

Jak słusznie przyjął w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia Sąd Rejonowy, popierając swoje stanowisko stosownym orzeczeniem Sądu Najwyższego, nie uzasadnia właściwości przemiennej sądu (art. 34 k.p.c.) wytoczenie pozwu o zwrot świadczenia po odstąpieniu przez kupującego od umowy sprzedaży. Kwestia trafności przyjęcia, że przy powództwach związanych z odstąpieniem od umowy zastosowanie art. 34 k.p.c. jest w ogóle wyłączone oraz faktyczne powołanie w pozwie wyłącznie art. 34 k.p.c. jako uzasadniającego wniesienie pozwu w oparciu o właściwość przemienną okazała się w sprawie bezsporna. Skoro powód wnosząc pozew skorzystał z właściwości przemiennej sądu powołując się na art. 34 k.p.c. konieczną stała się więc weryfikacja przedstawionych twierdzeń w tym właśnie względzie, nie zaś poszukiwanie innych ewentualnych możliwości ustalenia właściwości przemiennej w granicach wskazanych przepisami uzasadniającymi skorzystanie przez powoda z prawa wyboru sądu. Właściwość przemienną w sprawach ze sporów wynikających z umów (art. 34 k.p.c.) i właściwość przemienną w sprawach przeciwko przedsiębiorcy wynikającą z art. 33 k.p.c. wyznacza zupełnie odmienny zakres badania właściwości sądu. Powołanie dopiero na etapie postępowania zażaleniowego art. 33 k.p.c. mającego potwierdzać właściwość Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie nie mogło uzasadniać zarzutu jego naruszenia przez tenże Sąd.

Analiza stanowiska zaprezentowanego przez skarżącą w uzasadnieniu zażalenia czyni więc zasadnym wniosek, iż nie powołała się ona okoliczności faktyczne i kwestie prawne, które mogłyby do prowadzić do rozstrzygnięcia w postulowanym przez nią kierunku.

Dodatkowo już tylko zauważyć trzeba, że na etapie ustalania właściwości Sąd Rejonowy nie posiada uprawnień do badania innych przesłanek niż te wskazane w art. 27 i następnych Kodeksu Postępowania Cywilnego, przepisy te nie przewidują zaś możliwości przekazania sprawy do innego sądu z uwagi na zasady logiki, ekonomiki procesowej czy też koncentrację materiału dowodowego.

W tym stanie rzeczy, wobec braku podstaw do kwestionowania wydanego przez Sąd Rejonowy orzeczenia, na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c., zażalenie należało oddalić.

SSO Agnieszka Woźniak SSO Piotr Sałamaj SSO Patrycja Baranowska